

PWYLLGOR CRAFFU LLE

Cofnodion cyfarfod o Bell a gynhaliwyd ar 16 Medi, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd S. Lloyd-Selby (Cadeirydd); Y Cynghorydd C. Iannucci-Williams (Is-gadeirydd); Cynghorwyr G.M. Ball, C.E.A. Champion, P. Drake, V.P. Driscoll, A.M. Ernest, M.J. Hooper, J.M. Norman, C. Stallard a S.T. Wiliam.

Hefyd yn bresennol: M. Blackmore, G. Doyle a K. Mitchell (Gweithgor Tenantiaid / Cynrychiolwyr Panel); O. Carroll (Cynrychiolydd Cyngor ar Bopeth Caerdydd a'r Fro); Cynghorwyr G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles), S.D. Perkes (Aelod Cabinet dros Dai Sector Cyhoeddus a Chynnwys Tenantiaid) ac E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

288 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

289 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan y Cynghorwyr E. Penn ac I.A.N. Perry; a G. Niblett (Cynrychiolydd y Gweithgor Tenantiaid / Panel).

290 COFNODION–

ARGYMHELLWYD – Cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 22 Gorffennaf, 2025 fel cofnod cywir.

291 DATGANIADAU BUDDIANT –

Datganodd y Cynghorydd V.P. Driscoll fuddiant yn Eitem 5 ar yr Agenda – Diweddariad ar Ddarparu Cronfa Ffyniant a Rennir 2022-2026. Natur y buddiant oedd ei fod yn gyfranddaliwr mewn cwmni a dderbyniodd grant ar gyfer paneli solar ar eu swyddfeydd o dan Gronfa Ffyniant a Rennir. Teimlai fod hwn yn fuddiant personol a rhagfarnllyd ac felly byddai'n tynnu'n ôl o'r cyfarfod pe bai pleidlais yn cael ei chynnal ar yr eitem neu pe bai angen iddo siarad neu drafod yr eitem dan sylw.

292 ADRODDIAD DIWEDDARU – YMGYRCH DIM CYLCHOEDD HEDFAN (CAT) –

Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Pwyllgor gan Bennaeth y Gwasanaethau Cymdogaeth, a'i bwrpas oedd diweddaru'r Pwyllgor ar gynnydd yr Ymgyrch Dim Cylchoedd Hedfan.

Trafododd y Cyngor Llawn, ar 28 Ebrill, 2025, UK Seal Alliance – "Ymgyrch Dim Cylch Hedfan" a chytunodd y dylid ystyried hyn fel rhan o Grŵp Gorchwyl a Gorffen cyntaf a phenderfynwyd ar:

- Hyrwyddo Gwaharddiad Gwirfoddol ar werthu Cylchoedd Hedfan, gan annog siopau i werthu dewisiadau amgen yn lle hynny ac atal y defnydd o Gylchoedd Hedfan.
- Ysgrifennu at Lywodraeth Cymru a'r DU i gefnogi'r gwaharddiad.;
- Hyrwyddo'r ymgyrch trwy ei sianeli cyfryngau fel bod y cyhoedd ac ymwelwyr ag arfordir y Sir hefyd yn cefnogi'r cam gweithredu.

Trafododd y Pwyllgor Craffu Lle ar 20 Mai 2025 wedi hynny y cynnig ond penderfynodd y dylai'r ymgyrch gael ei rheoli gan swyddogion gwasanaeth, yn hytrach nag unrhyw Grŵp Gorchwyl a Gorffen penodol y Pwyllgor Craffu. Roedd hyn er mwyn mynd i'r afael â'r mater hwn gyda masnachwyr lleol, i helpu i gefnogi'r ymgyrch genedlaethol gysylltiedig gyda chyhoeddusrwydd lleol ychwanegol ac yna i adrodd yn ôl i'r Pwyllgor am ba gamau a gymerwyd i fynd i'r afael â'r mater hwn.

Tynnodd yr adroddiad dilynol hwn sylw'r Aelodau at y manylion canlynol, a oedd yn cynnwys bod tîm y Gwasanaeth Cymdogaeth wedi bod yn gweithio gydag UK Seal Alliance a masnachwyr lleol sydd wedi'u lleoli mewn cyrchfannau ym Mro Morgannwg i hyrwyddo'r gwaharddiad gwirfoddol ac i godi ymwybyddiaeth o'r effeithiau negyddol a gafodd cylchoedd hedfan ar fywyd morol. Ymgysylltodd y tîm hefyd â'r Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol y Badau Achub (RNLI) i'w hysbysu am ymgyrch yr haf ac i ofyn i achubwyr bywyd y traeth sy'n gweithio ar ran y Cyngor, gynorthwyo i hyrwyddo'r ymgyrch drwy gysylltu ag ymwelwyr sy'n defnyddio neu ddod â chylchoedd hedfan i un o'r traethau lleol. Er nad oedd pob masnachwr yn gwerthu'r cylchoedd hedfan, gobeithio bod yr ymgysylltiad yn ddigonol i atal eraill rhag eu stocio yn y dyfodol.

Nododd y swyddogion wasanaeth sawl siop a oedd wedi'u lleoli mewn cyrchfannau / traethau lleol a allai stocio'r cylchoedd hyn o bosibl a mynd ati i ymgysylltu â nhw, ar sail un-i-un, i ddeall faint oedd yn gwerthu'r cylchoedd hedfan yn weithredol. Roedd y rhain wedi'u lleoli ym Mhenarth, Ynys y Barri a Llanilltud Fawr. Cafodd pob masnachwr gopiâu o'r poster siop "Achub ein Mroliau" (Atodiad B i'r adroddiad) ac ar ôl ymgysylltu, nodwyd bod rhai eisoes wedi cael eu cyflenwi â phosteri a'u harddangos yn ffenestr eu siop, a oedd yn galonogol.

Cynhaliwyd hyrwyddiadau yn y cyfryngau hefyd i rybuddio'r cyhoedd am beryglon cylchoedd hedfan i fywyd gwyllt lleol a'r amgylchedd, megis anafiadau difrifol neu hyd yn oed y perygl o ladd morloi pe baent yn pennu yn y môr, ac o amgylch gwddf morloi. Ymgysylltodd y Cyngor hefyd â Cadwch Gymru'n Daclus (CGD) a'i Oruchwyliwr Cyrchfannau er mwyn helpu i fynd i'r afael â'r mater hwn.

Hefyd, ar gyfer tymor ymdrochi 2026 byddai'r Cyngor yn cynnwys gwaith celf sy'n hyrwyddo'r ymgyrch a'i ymrwymiad i arwyddion traeth ym mhob traeth dŵr ymdrochi dynodedig.

Yn ogystal, ar ddiwedd yr haf hwn, byddai'r gwasanaeth yn chwilio am ddull addas, yn fwyaf tebygol drwy Fforwm Arfordir Cymru, i ysgrifennu at Lywodraeth Cymru a'r DU i gyflwyno'r gwaith a wnaed yr haf hwn ac i fynegi cefnogaeth y Cyngorau sy'n cymryd rhan y tu ôl i waharddiad parhaol ar gyflenwi cylchoedd hedfan plastig.

Yn dilyn yr adroddiad, codwyd nifer o gwestiynau a sylwadau gan y Pwyllgor, gan ddechrau gyda'r Cyngorydd Champion yn cyfeirio at werthu cylchoedd hedfan mewn manwerthwyr mwy ym Mro Morgannwg (fel Waitrose) a'r angen posibl i'r Cyngor estyn allan at fanwerthwyr o'r fath i atal prynu a gwerthu cylchoedd hedfan yn y dyfodol. Byddai'r Pennaeth Gwasanaethau Cymdogaeth yn gofyn i'w dîm edrych ar y mater hwn a mynd i'r afael â'r mater hwn, yn gyntaf, estyn allan at Waitrose ac yna ysgrifennu at fanwerthwyr mawr eraill yn y Sir ar y mater hwn. Byddai hyn yn cael ei godi yn nhymor yr Hydref a byddai'r manwerthwyr hyn hefyd yn cael eu cynnwys yn paratodau'r Cyngor ar gyfer yr haf a'r tymor ymdrochi nesaf.

Roedd y Cyngorydd Stallard, fel un o'r cyd-awduron ar gyfer yr Hysbysiad o Gynnig ar gylchoedd hedfan, yn dymuno cymeradwyo gwaith y Cyngor ar, a diolch i'r gwahanol dimau a swyddogion o'r Cyngor a fu'n rhan o'r ymgyrch haf sy'n mynd i'r afael â gwerthu, ac ati, cylchoedd hedfan yn y Sir. O ran Waitrose, roedd rhai o'r manwerthwyr mwy wedi rhoi'r gorau i werthu cylchoedd hedfan, ond byddai'n werth cysylltu â'r sêl berthnasol a grwpiau cysylltiedig i ysgrifennu at y cadwyni manwerthu mwy a phwy fyddai'n gallu ymgysylltu â hyn ledled y DU. Diolchodd y Cadeirydd i'r Cyngorydd am ei hymdrechion gyda'r cylchoedd hedfan, ac i'r holl fasnachwyr a oedd wedi ymateb i'r ymgyrch hon.

Roedd gan y Cadeirydd ymholiad mewn perthynas â'r llythyrau a oedd i'w hanfon at Lywodraethau Cymru a'r DU ac a oedd unrhyw ymateb i'r rhain eto. Eglurodd Pennaeth y Gwasanaethau Cymdogaeth nad oedd y llythyrau wedi'u hanfon allan eto, gyda'r bwriad o'u hanfon ar ôl cyfnod yr haf / ymdrochi, yn dilyn trafodaethau gyda'r cyrff perthnasol, fel Grŵp Arfordirol Cymru yr oedd y Cyngor yn perthyn iddo. Byddai hyn yn cael ei ddilyn a'r Pwyllgor yn cael ei ddiweddarau maes o law. Dywedodd y Cadeirydd y byddai'n ddiddorol gweld pa gefnogaeth oedd ar lefel genedlaethol a Llywodraeth y DU i'r ymdrechion sy'n cael eu gwneud ar lefel fwy lleol i fynd i'r afael â phrynu a gwerthu cylchoedd hedfan.

Yn dilyn y trafodaethau ar yr adroddiad hwn, y Pwyllgor

ARGYMHELLWYD –

(1) Y dylid cynnwys yr adroddiad yn cael ei nodi a bod y camau a gymerwyd ac a gynigiwyd fel rhan o'r ymgyrch yn cael eu hystyried yn gymesur ac yn ddigonol ac felly fe'u cymeradwywyd.

(2) Y dylid y Cyngor yn ystyried beth fyddai'r ffordd fwyaf effeithiol o ymgysylltu â manwerthwyr mwy cyn y tymor ymdrochi nesaf, gan gynnwys y posibilrwydd o

ymgysylltu'n uniongyrchol ar lefel leol i atal prynu a gwerthu modrwyau hedfan, yn ogystal â chysylltu â'r grwpiau buddiant a gweithredu priodol ar y pwnc hwn i helpu i symud ymlaen â'r ataliad rhag gwerthu a gweithredu gwaharddiad gwirfoddol ar fodrwyau hedfan ar y lefel genedlaethol.

(3) Y dylid y Cyngor, ar ôl ymgynghori â'r grwpiau amgylcheddol, buddiant a gweithredu priodol, yn anfon llythyrau at Lywodraethau Cymru a'r DU ar y mater hwn, i sicrhau dull cydlynol o ymdrin â mater atal prynu, gwerthu, ac ati, modrwyau hedfan.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(2) Er mwyn sicrhau ymgysylltiad mwy effeithiol â manwerthwyr mawr yn y Sir er mwyn cynorthwyo i atal prynu a gwerthu modrwyau hedfan, ac ati, ac i edrych ar fynd i'r afael â'r mater hwn yn genedlaethol hefyd.

(3) Er mwyn sicrhau dull cydlynol o ymdrin â mater atal prynu, gwerthu, ac ati, modrwyau hedfan.

293 DIWEDDARIAD AR DDARPARU CRONFA FFYNIANT A RENNIR 2022 – 2026 (CL) –

Rhannwyd yr adroddiad a chyflwyniad ychwanegol ar y Gronfa Ffyniant Gyffredin gyda'r Pwyllgor gan yr Arweinydd Tîm – Datblygu Cymunedol, ar y cyd â'r Swyddog Monitro – Adfywio Gwledig a'r Cyfarwyddwr Lle. Pwrpas yr adroddiad oedd rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor Craffu hwn ar Gynllun Buddsoddi Lleol Cronfa Ffyniant Gyffredin 2022-2025, a blwyddyn pontio 2025/26. Byddai adroddiad / diweddariad pellach yn cael ei ddarparu pan fydd y flwyddyn ariannol a'r rhaglen gyffredol hon wedi'u cwblhau. Roedd y pwyntiau allweddol a godwyd, fel rhan o roi safbwynt ehangach i'r Aelodau ar y Gronfa Ffyniant Gyffredin (CFfG), yn cynnwys y meysydd pwnc canlynol:

- Manylion am ddyrannu cyllid gan Lywodraeth y DU, cymysgedd o gyllid refeniw a chyfalaf, gyda Chyngor Bro Morgannwg wedi'i ddyrannu i grŵp rhanbarthol (sy'n adlewyrchu Prifddinas-Ranbarth Caerdydd) a oedd yn gorfod cyflwyno Cynllun Buddsoddi ar sut y byddai'r cyllid yn cael ei ddefnyddio;
- Roedd £14.029m (ynghyd â £145k arall) wedi'i ddyrannu ar gyfer y Cyfnod 2022 i 2025;
- Ar ddiwedd 2024, cyhoeddodd Llywodraeth y DU estyniad pontio blwyddyn o'r SPF i flwyddyn ariannol 2025/26 ar lefel ostyngedig o oddeutu 60% o gyllideb blwyddyn ariannol 2024/25. Dyraniad y Fro ar gyfer 2025/26 oedd £4.668m. Roedd hyn yn darparu parhad a sefydlogrwydd i rai, ond nid pob un, partneriaid a phrosiectau lleol, tra bod gwaith yn mynd rhagddo yn genedlaethol ar drefniadau cyllido yn y dyfodol;
- Manylwyd ar ddadansoddiad y blaenoriaethau buddsoddi (Cymuned a Lle, Cefnogi Busnesau Lleol a Phobl a Sgiliau) a'u rhannu;

- Amlinellwyd penawdau sy'n dod i'r amlwg o ddechrau'r Cynllun yn 2022 (anghydraddoldeb parhaus, lleihau allyriadau, cefnogi sectorau a swyddi arwyddocaol lleol a'r angen ymateb i adferiad ôl-Covid, Brexit, ardaloedd gwledig, amddifadedd, ac ati);
- Amlinellwyd y 'cymysgedd' dyraniad ar gyfer cyllid ym Mro Morgannwg: dyraniad mewnol, sefydliadau'r trydydd sector, Cynghorau Tref a Chymuned, busnesau a sefydliadau addysgol;
- Y defnydd o gyhoeddusrwydd ac ymgysylltu fel rhan o'r broses hon fel datganiadau i'r wasg, cyfryngau cymdeithasol, gweithdai, gweminarau, ac ati;
- Rhannwyd dyraniad a dosbarthiad y cyllid, gyda'r manylion a'r dadansoddiad perthnasol hefyd ar gyfer cyfnodau 2022-25 a 2025-26 o dan y blaenoriaethau buddsoddi. Defnyddiwyd hyn i gyflawni ystod o brosiectau o dan y blaenoriaethau hyn. Roedd cyflawni wedi cefnogi ystod eang o fentrau lleol, cryfhau cymunedau, cefnogi adferiad economaidd a buddsoddi mewn sgiliau a chyfleoedd cyflogaeth;
- Esboniwyd y broses asesu prosiect, a oedd yn cynnwys asesiad gan banel ar brosiectau a chyllid o dan feini prawf penodol;
- Amlygwyd allbwn a chanlyniadau'r cyllid a'r gwaith o gwmpas y rhain;
- Rhannwyd sawl astudiaeth achos gyda'r Pwyllgor hefyd ar brosiectau a oedd wedi derbyn cyllid a oedd yn cael effaith gadarnhaol ar gymunedau lleol a thrigolion yn y Sir, gan gynnwys "Castaway Stress" a Celt +.

Yn dilyn y cyflwyniad, cododd yr Aelodau sawl sylw ac ymholiad, gan ddechrau gyda'r Cynghorydd Champion, a ofynnodd am sut y byddai Celt+ yn parhau heb fwy o gyllid gan y Gronfa Ffyniant Gyffredin (CFfG) ac a fyddai'r cyllid hwn yn parhau yn y blynyddoedd i ddod. Dywedodd y Cyfarwyddwr Lle fod y Cyngor yn dal i glywed am yr hyn oedd yn digwydd gyda'r CFfG (neu ei olynydd) yn 2026/27, a chanlyniad trafodaethau rhwng Llywodraeth Cymru a'r DU ar y cyllid hwn yn y dyfodol. Credwyd bod cyllid wedi'i ddyrannu ond ni fyddai hyn yn fwy na'r hyn a ddyrannwyd yn 2025/26.

Ar ymholiad y Cadeirydd ar amserlenni ar gyfer cyllid yn y dyfodol drwy'r CFfG, eglurodd y Cyfarwyddwr Lle nad oedd hyn wedi'i gadarnhau eto, er gwaethaf ymdrechion y Cyngor i gael y wybodaeth hon gan Lywodraethau Cymru a'r DU. Roedd yn annhebygol y byddai amserlenni o'r fath yn cael eu cadarnhau tan y datganiad cyllidol ym mis Tachwedd 2025. Byddai hyn yn cael effaith negyddol ar brosiectau fel Celt+.

Cymeradwyodd y Cynghorydd Ernest y rhaglen CFfG gan gyfeirio at weithredu hyn gan y Ceidwadwyr blaenorol a Llywodraethau Llafur presennol y DU, ac yn y cyfnod cynnar dyrannu arian i Awdurdodau Lleol fel y gallent benderfynu sut y gwario hyn. Roedd hefyd yn dda gweld y meini prawf a ddefnyddiwyd a'r ystyriaeth a wnaed gan y Cyngor ar sut y cafodd y cyllid hwn ei ddyrannu a'i wario orau. Pe bai cyllid pellach yn cael ei ddarparu, yna byddai'n bwysig bod y Cyngor yn parhau i gymhwyso a chynnal yr egwyddorion a'r meini prawf yr oedd wedi'u defnyddio mewn perthynas â'r rhaglen ariannu hon o'r blaen. Croesawodd y Cyfarwyddwr Lle sylwadau'r Cynghorydd, gan ychwanegu bod y Cyngor wedi bod yn effeithiol wrth gefnogi busnesau lleol, grwpiau cymunedol a gwasanaethau i gael cyfleoedd trwy ddarparu'r CFfG. Roedd manteision i gael y Cyngor (ac Awdurdodau Lleol eraill) yn darparu'r cyllid hwn, oherwydd bod y Cyngor wedi sefydlu perthynas agos â busnesau lleol a

grwpiau allweddol eraill. Roedd y pwynt hwn hefyd wedi'i wneud i Lywodraeth Cymru. Hoffai'r Cyfarwyddwr weld rhaglen ariannu sy'n para mwy na 12 mis (a wnaeth y model rhaglen bresennol) gan fod hyn yn cyfyngu'r cyfleoedd i ddarparu cyllid grant i fusnesau, yn wahanol i'r cylchoedd bywyd cyllid blaenorol.

Cyfeiriodd K. Mitchell (Gweithgor Tenantiaid / Cynrychiolydd Panel) at ei phrofiadau personol ei hun o'r gwaith cadarnhaol a wnaed gan brosiectau a ariennir gan y CFfG, fel Celt+.

Dymunodd y Cadeirydd a'r Pwyllgor ddiolch i swyddogion y Cyngor a phartneriaid lleol, etc., a oedd wedi gweithio'n galed i sicrhau bod y CFfG wedi cael ei defnyddio ar draws y Sir mor effeithiol, gan nodi'r enghreifftiau o'r gwaith cadarnhaol a'r buddion a wnaed gan rai o'r prosiectau y cyfeirir atynt yn yr astudiaethau achos.

Yn dilyn y sylwadau a'r ymholiadau uchod a godwyd ar yr adroddiad hwn, fe wnaeth y Pwyllgor wedyn

ARGYMHELLWYD –

- (1) Y dylid y sefyllfa derfynol ar gyfer cyflawni rhaglen Cronfa Ffyniant a Rennir (CFR) Bro Morganwg 2022 i 2025 yn cael ei nodi.
- (2) Y dylid y sefyllfa ar raglen y flwyddyn drawsnewid 2025/26 a'r cymeradwyaethau a wnaed hyd yma yn cael eu nodi.
- (3) Y dylid y Pwyllgor yn derbyn adroddiad pellach yn 2026 ar sefyllfa derfynol y rhaglen ariannu, yn dilyn cwblhau rhaglen y flwyddyn drawsnewid.
- (4) Y dylid y Pwyllgor hefyd yn derbyn diweddariad ar gamau nesaf y rhaglen ariannu cyn gynted ag y byddai hynny ar gael i swyddogion y Cyngor.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(3&4) Er mwyn sicrhau craffu effeithiol ar gyflawni'r rhaglen a rheolaeth ariannol, yn ogystal ag ar ddatblygiad y rhaglen hon yn y dyfodol.